

листе је изабран, а то је могло да се догоди ако би посланик својом вољом напустио чланство своје странке или ако га странка искључи из чланства због страначке недисциплине, а такође и ако се забрани деловање политичке странке и она избрише из регистра политичких организација. Важећи изборни закон Републике Србије не познаје више овај разлог за престанак посланичког мандата јер га је Уставни суд Републике Србије оспорио (оценио) као неуставан проглашавајући да се посланички мандат не везује и не добија од политичке странке него од бирача и да би супротно решење било противно схватању о слободном мандату и непостојању опозива. Ако би престанком чланства у странци или њеним гашењем посланик изгубио мандат, то би значило да се мења изборна воља бирача – што је недопустиво, па је овај разлог престанка посланичког мандата пре изабраног периода напуштен, а уз то њега не познају ни парламентарна права других држава.

Нови Устав Републике Србије од 2006. године поново успоставља везу између народног посланика странке јер предвиђа да народни посланик (под условима одређеним законом) неопозиво ставља свој мандат на располагање странци на чији предлог је и изабран за народног посланика.

Престанак мандата народних посланика пре времена на које су изабрани повлачи за собом попуну тих упражњених места новим посланицима. То попуњавање упражњених посланичких места се врши на разне начине, у зависности од тога о којим се изборима ради, односно да ли су посланички мандати расподељени по већинском или по систему сразмерног представништва. Тако ако је представнику престао мандат а изабран је на униминалном избору (по већинском систему), тада се расписују допунски избори за то упражњено место осим ако је поред посланика изабран и његов заменик који га аутоматски замењује и завршава мандат свог претходника или, боље рећи, врши представничку функцију до следећег редовног избора представничког тела. Када посланику изабраном по систему сразмерног представништва престане мандат пре истека времена на који је изабран, тада се не спроводе допунски избори, већ се тај мандат додељује политичкој странци са чије изборне листе је изабран посланик коме је престао мандат. Такво решење предвиђа наш (српски) изборни закон па се упражњени посланички мандат додељује кандидату на изборној листи за кога странка није добила мандат, а ако на тој листи нема таквог кандидата, онда мандат припада подносиоцу изборне листе који има следећи највећи количник а за њега није добио мандат.